

ایران جشنواره

40th FAJR FILM FESTIVAL

ضمیمه چهلمین جشنواره فیلم فجر

فیلم روز - مرتضی فاطمی

در گفت و گو با «ایران»:

امیدوارم مخاطب با دیدن «بی مادر» به حقیقت های جدیدی برسد

۱۴ | صفحه ۱۵

چهره روز - به بهانه حضور

امین حیایی در «برف آخر»

کامبک

۱۴ | صفحه ۱۵

نقد روز - نگاهی به فیلم های

سومین و چهارمین روز جشنواره

ملاقات خصوصی، لایه های دروغ، ماهان و برف آخر

۱۴ | صفحه ۱۵

سپیده شریعتی رضوی

خبرنگار

کارگردان فیلم سینمایی «دسته دختران» از جمله فیلم های حاضر در بخش سودای سیمرخ چهلمین جشنواره فیلم فجر که مقاومت دختران قهرمان ایران در روزهای آغازین جنگ را به تصویر کشیده است، می گوید جامعه همدش در این اثر مطلقاً نسلی که متعلق به زمان جنگ است، نیست. همچنین در حال حاضر سخت ترین کار متقاعد کردن مخاطب برای آمدن به سینما و تماشای فیلم جنگی است یعنی اگر بتوان ایشان را متقاعد کرد، «دسته دختران» این قدرت را دارد که آنها را راضی از سالن بیرون بفرستد پس با علم به این موضوع «دسته دختران» را برای نسل جوان ساخته است. دفاع مقدس جزو آن دسته از موضوعاتی است که تاکنون سوز بسیار از فیلم های سینمایی و حتی سریال های تلویزیونی بوده است. در حقیقت جنگ تحمیلی آنقدر ناگفته ها دارد که هرچه قدر درباره آن صحبت شود باز هم کم است. شاید بتوان گفت فیلم های دفاع مقدسی همیشه برای هیأت انتخاب جشنواره فیلم فجر در ادوار مختلف قابل احترام است و اینگونه آثار در اکثر مواقع در بزرگترین رویداد سینمایی حضور داشته اند. امسال همزمان با چهلمین دوره برگزاری این جشنواره نیز سه اثر با موضوع دفاع مقدس به بخش سودای سیمرخ راه پیدا کرده اند که یکی از آنها «دسته دختران» به کارگردانی منیر قیدی است؛ اثری که به دلیل پرداخت متفاوت به موضوع جنگ کنجکاری برانگیز است و می تواند نظرات را به خود جلب کند. بانگهای به کارنامه کاری این کارگردان متوجه می شویم که منیر قیدی با ساخت فیلم در این فضا بیگانه نبوده است چرا که سال ها به عنوان منشی صحنه و دستیار کارگردان با فیلمسازان مطرحی از جمله ابراهیم حاتمی کیا که فیلم های زیادی در حوزه دفاع مقدس ساخته، کار کرده و تجربه کرده است اما «دسته دختران» یک اثر ساده نیست بلکه یک فیلم دفاع مقدسی اکشن و بیگ پروداکشن است. در حقیقت منیر قیدی که در «ویلاهای ماه» قصه خانواده های فرماندهان سپاه و ارتش را در سال ۱۳۶۵ به تصویر کشید، پس از ۵ سال در دومین ساخته خود این بار به سراغ مقاومت دختران قهرمان ایران در روزهای آغازین جنگ رفته است. اگرچه دو اثر اول و دوم این فیلمساز به لحاظ مضمون و نگاه زنانه شبیه یکدیگر است اما به لحاظ مسائل فنی و ریتم قصه کاملاً با یکدیگر متفاوت هستند. ناگفته نماند که این فیلمساز با اثر اول خود در ۷ رشته نامزد شد و سه جایزه دریافت کرد حال باید منتظر ماند و دید آیا منیر قیدی و عوامل سازنده «دسته دختران» سیمرغی به خانه خواهد برد یا نه. آنچه که در ادامه می خوانید مصاحبه ما با کارگردان اثر است.

حضور سازان بیان در ماه های آخر پیش تولید که تمرکز کمتری روی فیلمنامه داشتیم و احساس می کردم قسمت زنانه فیلمنامه نیاز به بازنگری دارد، بسیار مفید و مؤثر بود و بخش بسیار زیادی از حس زنانه «دسته دختران» را مدیون حضور ایشان هستم و شک و تردیدی در آن نیست.

خانم قیدی در بخشی از خلاصه داستان «دسته دختران» آمده که این اثر قصه زنان جنگ است در حقیقت شما سوزی را روایت کردید که برای ساخت نیازمند پژوهش وسیع بوده و کمتر فیلمسازی در سینمای ایران دست روی آن گذاشته است. علاقه شما به این نوع روایت از کجا نشأت می گیرد؟

نگاه به جنگ زمانی که بحث زن در جنگ مطرح می شود، متفاوت است چرا که تفاوت دیدگاه بین آنچه که زن در جنگ می بیند با آن چیزی که یک مرد مشاهده می کند، وجود دارد و من زمانی به این قضیه پی بردم که منابعی را مطالعه کردم. تأکید زنان روی صحنه ها، لحظه ها و داستان هایی که تعریف می کنند، به گونه دیگری است و حتی ما برخی از موارد را برای اولین بار از زبان آنان می شنویم. البته نه اینکه برخی از مسائل نبوده بلکه دیده شده و منحصرأ در نگاه آنها بوده است.

در لیست عوامل این پروژه نام چند فیلمنامه نویس و بازنویسی نهایی توسط سازان بیان، به چشم می خورد که به نظر می رسد مرحله نگارش فیلمنامه اصلاً ساده نبوده و مخاطب قرار است بایک قصه اثر گذار روبه رو شود.

مطلب در یادار سیاری را قبل از آنکه تصمیم به ساخت «دسته دختران» بگیرم، خوانده بودم و به دلیل آنکه آن زمان شناختی نسبت به این وضعیت نداشتم قضاوت هم نکردم اما بعداً که در این زمینه با همکارانم تحقیق و با دهها نفر مصاحبه کردیم، کتاب

«دسته دختران» پُر از صحنه های جنگی است و اساساً کار جلوه های ویژه این اثر ساده نبوده است. شما به عنوان کارگردان تاجه اندازه بر متن اصلی فیلمنامه وفادار ماندید؟ آیا در هنگام تولید به دلیل محدودیت های فنی تغییراتی صورت گرفت؟

باید روی این نکته تأکید کنم که محدودیت های فنی هم موجب تغییر در فیلمنامه و اجرای آن نشد بلکه ما با وفاداری به اصل فیلمنامه آنچه که نوشته بودیم، پیاده کردیم.

از آنجاکه این اثر بر پایه تحقیق و پژوهش شکل گرفته است آیا زمانی در تاریخ همانند «دسته دختران» پیدا می شود که خواستار حضور در جنگ و فعالیت نظامی بوده باشید؟

همچنین من مشخصاً در یک یا دو کتاب به خاطره های بانوانی برخورد کردم که مایل به فعالیت های نظامی بودند و با وجود تمام مخالفت کار خود را تا لحظه های آخری که در شهر حضور داشتند، پیش بردند.

به یاد دارم در زمان بخش سریال «کیمیا» در یادار سیاری انتقادات تندی به این اثر کرده و معترض بود که نمایش حضور زن در جبهه نبرد مبتنی بر واقعیت نیست. آیا شما با چنین انتقاداتی در مواجهه با فیلمنامه «دسته دختران» روبه رو شدید؟

من همیشه از خط کشی هایی که زنان و مردان را در مقابل هم قرار می دهد، پرهیز و در او اثر خود نیز من همیشه از خط کشی هایی که زنان و مردان را در مقابل هم قرار می دهد، پرهیز و در او اثر خود نیز من همیشه از خط کشی هایی که زنان و مردان را در مقابل هم قرار می دهد، پرهیز و در او اثر خود نیز

تلاش کردم بیشتر جنبه هایی را نشان بدهم که افراد فارغ از جنسیت در کنار هم حضور دارند اما درباره نکته ای که درباره جامعه در سؤال بدان اشاره شده است، باید بگویم می توان این تعبیر را هم از فیلم داشت البته آگاهانه نبوده است اما می توان این مسأله را استخراج کرد.

از نظر شما بین «فیلم جنگی» و «فیلم دفاع مقدسی» تفاوتی وجود دارد یا هر دو یک هدف را دنبال می کنند؟

من فیلم جنگی را متفاوت از فیلم دفاع مقدس حداقل درباره جنگی تحمیلی که برای کشور خودمان اتفاق افتاد، نمی دانم چرا که همه به این نشان می دهد که دفاع از کشور بوده یا مسأله آگاهی که ما به دنبال حفظ ایران است؟

من همیشه از خط کشی هایی که زنان و مردان را در مقابل هم قرار می دهد، پرهیز و در او اثر خود نیز

من همیشه از خط کشی هایی که زنان و مردان را در مقابل هم قرار می دهد، پرهیز و در او اثر خود نیز

من همیشه از خط کشی هایی که زنان و مردان را در مقابل هم قرار می دهد، پرهیز و در او اثر خود نیز

مخاطب فیلم شما چه کسانی هستند؟ نسل جوان امروزی جنگ را درک نکرده و از آن فاصله دارد اما ما در اثر شما یک روایت تازه و عجیب می بینیم که به نوعی ساختار شکنی هم محسوب می شود.

جامعه هدف من در «دسته دختران» مطلقاً نسلی که متعلق به زمان جنگ است، نیست چرا که ما خودمان می دانیم ماجرا از چه قرار است. در حال حاضر سخت ترین کار متقاعد کردن مخاطب برای آمدن به سینما و تماشای فیلم

در زمان جنگ زن و مرد فکر دفاع از ایران بودند

منیر قیدی از تجربه ساخت «دسته دختران»

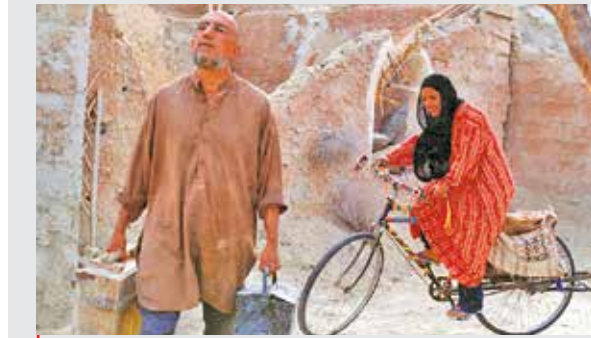
به «ایران» گفته است

جنگی است یعنی اگر بتوانیم ایشان را متقاعد کنیم این قدرت را داریم که آنها را راضی از سالن بیرون بفرستیم. من با علم به این موضوع «دسته دختران» را برای نسل جوان ساختم. لازم می دانم این نکته را بیان کنم که استفاده از واژه ساختار شکنی شاید تعبیر درستی برای «دسته دختران» نباشد و من بیشتر همان روایت تازه را درباره کاری که انجام داده ام، قبول دارم.

پیش بینی شما از استقبال مخاطبان در جشنواره فیلم فجر چیست؟

فیلمسازی که به سراغ ساخت یک اثر جنگی می رود، به این مسأله واقف است که به چند دلیل کار سختی در پیش دارد که یکی از آنها جمع کردن مخاطب است. چه حرف من را قبول داشته باشید چه نداشته باشید یک مقاومتی در برابر پذیرش و دیدن فیلم جنگی در جامعه امروز ما وجود دارد پس اثر من در برابر رقبای و فیلم های دیگری که در جشنواره فیلم فجر حضور دارند چند قدم عقب است به این دلیل که جذب مخاطب براحتی رخ نمی دهد و فیلم جنگی از میان آثار اجتماعی، کم دی و... اولویت آخرش است.

ما اگر در مرحله اول بتوانیم تماشاگر را راضی کنیم تا به سینما بیاید، شاید دیگر نگرانی وجود نداشته باشد چرا که اطمینان دارم تماشاگر این فیلم با رضایت از سینما خارج می شود و دیگران را ترغیب به تماشای فیلم می کند. در نهایت باید بگویم این تلاش برای من ارزشمند است.

رویان قرمز